

MONETĀRAIS BIĻETENS 2007

2

Latvijas iekšzemes kopprodukta izaugsme 2006. gada 4. ceturksnī un gadā kopumā (attiecīgi 11.7% un 11.9%), ko nodrošināja privātā patēriņa un investīciju pieaugums, liecinot, ka saglabājas tautsaimniecības nesabalansētā attīstība. Straujš izaugsmes tempa kāpums bija tirdzniecībā, operāciju ar nekustamo īpašumu un komercpakalpojumu nozarē un finanšu starpniecībā, bet ievērojami lēnāks – apstrādes rūpniecībā. Arī 2007. gada janvārī apstrādes rūpniecības kāpums bija 2.2%, bet rūpniecības nozares kopējā izaugsme – tikai 0.2%. Mazumtirdzniecības apgrozījuma kāpums janvārī sasniedza 32.2%. Februārī turpināja samazināties pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms (par 7.7%), bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga Latvijas ostu kravu apgrozījums (par 3.9%) un pa cauruļvadu transportētais naftas produktu apjoms (par 32.5%). Bezdarbnieku skaits februārī nedaudz saruka, bet bezdarba līmenis nemainījās (6.5%).

Patēriņa cenu gada inflācijas palielināšanos februārī (līdz 7.3%; t.sk. precēm – 6.0% un pakalpojumiem – 10.9%) noteica administratīvi regulējamo cenu kāpums (t.sk. sabiedriskā transporta un mājokļa uzturēšanas pakalpojumiem). Mēneša laikā maksa par transporta pakalpojumiem pieauga par 8.8% un ūdens piegādes tarifi – par 5.9%. Būtiski sadārdzinājās arī maizes un labības produkti. Gada pamatinflācija palielinājās no 6.0% janvārī līdz 6.5% februārī.

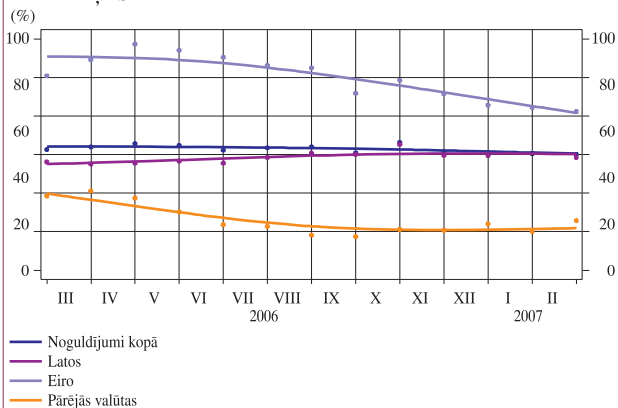
Februārī valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālais deficīts bija 12.8 milj. latu. Valsts pamatbudžetā izdevumi pārsniedza ieņēmumus par 43.7 milj. latu. To daļēji kompensēja pārpalikums sociālās apdrošināšanas fondā (23.5 milj. latu) un pašvaldību konsolidētajā budžetā (11.7 milj. latu). Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi februārī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 35.7%, t.sk. nodokļu ieņēmumi – par 35.0%, strauji augot uzņēmumu ienākuma nodokļa un akcīzes nodokļa ieņēmumu kāpuma tempam (attiecīgi līdz 94.9% un 39.0%). Valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumi palielinājās par 39.5%.

Centrālās valdības un pašvaldību kopējais parāds (februāra beigās – 1 160.7 milj. latu) palielinājās, valdībai emitējot vērtspapirus. Februārī notika pa vienai 6 mēnešu parādzīmju un 5 gadu obligāciju sākotnējā tirgus konkurējošai daudzscenu izsolei, kurās tika pārdoti vērtspapīri attiecīgi par 4.0 milj. latu un 12.9 milj. latu. Salīdzinājumā ar iepriekšējo atbilstošā termiņa vērtspapīru izsoli 6 mēnešu parādzīmju vidējā svērtā peļņas likme pieauga par 18 bāzes punktiem (līdz 4.393%), bet 5 gadu obligāciju vidējā svērtā peļņas likme – par 107 bāzes punktiem (līdz 5.196%).

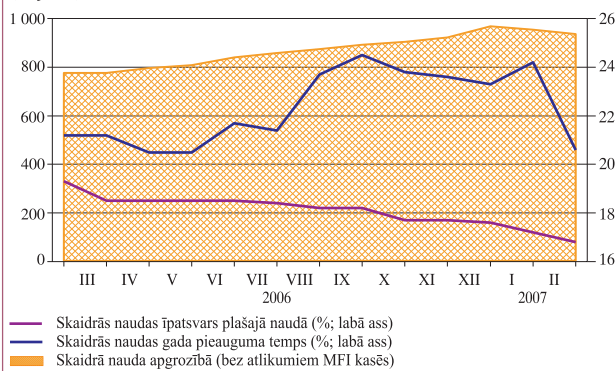
Februārī plašās naudas M3 pieaugums bija mērens (47.9 milj. latu). Naudas piedāvājumu palielināja rezidentu noguldījumu atlikuma kāpums, vienlaikus samazinoties skaidrajai naudai apgrozībā. M3 gada kāpuma temps saruka no 39.9% janvārī līdz 38.6% februārī, noguldījumu uz nakti atlikums – attiecīgi no 45.8% līdz 42.6%, noguldījumu ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu atlikums – no 43.2% līdz 34.1% un skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs) – no 24.2% līdz 20.6%. Savukārt noguldījumu ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem atlikuma gada kāpuma temps pieauga par 6.4 procentu punktiem (līdz 45.5%). Saruka arī naudas rādītāju M1 un M2 gada pieauguma temps (attiecīgi līdz 36.7% un 38.8%).

Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un māsaimniecību noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps februārī samazi-

REZIDENTU FINANŠU IESTĀŽU, NEFINANŠU SABIEDRĪBU UN MĀJSAIMNIECĪBU NOGULDĪJUMU ATLIKUMA GADA PĀRMAIŅAS

SKAIDRĀ NAUDA APGROZĪBĀ (BEZ ATLIKUMIEM MFI KASĒS)
(milj. latu)

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI	2007	
	I	II
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	0.2	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	1.3	0.5
Gada (%)	7.1	7.3
Patēriņa cenu gada pamatinflācija ¹ (%)	6.0	6.5
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	69 532	68 943
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	6.5	6.5
Vālstis konsolidētā kopbudžeta finansālā bilance (milj. latu)	153.9	141.1
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	265.0	*
Imports	556.1	*
Bilance	-291.1	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas dati.

nājs par 0.4 procentu punktiem (līdz 40.2% – zemākajam līmenim kopš 2005. gada rudens). Noguldījumu atlikuma kāpuma tempa samazināšanos veicināja latos veikto noguldījumu atlikuma sarukums (4.9 milj. latu), augot tikai ārvalstu valūtā veikto noguldījumu atlikumam (par 57.6 milj. latu). Mērenais noguldījumu atlikuma kāpums augstā kredītu pieprasījuma apstākļos noteica ārvalstu finansējuma pieaugumu sindicēto kredītu un aizņēmumu no saistītajām kredītiestādēm veidā, tādējādi MFI (izņemot Latvijas Banku) tiro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs pieauga par 289.2 milj. latu.

Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu pieaugums februārī bija augstāks par janvāra sezonāli zemo līmeni un gandrīz neatšķīrās no vidējā kāpuma apjoma 2006. gada rudens mēnešos (300–400 milj. latu). Par 0.8 procentu punktiem (līdz 59.0%) pieauga arī kredītu atlikuma gada kāpuma temps. Būtiski nemainījās izsniegto kredītu struktūra un saglabājās hipotēku kredīta dominance, mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto kredītu atlikumam palielinoties par 154.7 milj. latu. Nozīmīgs bija komerc kredīta atlikuma pieaugums (88.4 milj. latu), savukārt industriālā kredīta un patēriņa kredītu mājsaimniecībām atlikums palielinājās attiecīgi par 21.6 milj. latu un 13.4 milj. latu. Mājsaimniecībām un finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps sasniedza attiecīgi 76.5% un 47.2%, joprojām lielāko daļu pieauguma veidojot eiro izsniegto kredītu atlikuma kāpumam (288.3 milj. latu) un visai nedaudz (par 65.9 milj. latu) augot latos izsniegto kredītu atlikumam. Tomēr latos izsniegto kredītu gada pieauguma temps mazliet pieauga (līdz 22.4%), bet eiro izsniegto – samazinājās (līdz 92.4%).

MFI izsniegto kredītu procentu likmju dinamikai lielākoties bija kāpuma tendence. Par 0.3 procentu punktiem (attiecīgi līdz 6.8% un 5.7%) pieauga latos un ārvalstu valūtā mājokļa iegādei izsniegto kredītu procentu likmes, palielinājās arī nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likmes.

Centrālās bankas naudas piedāvājumu februārī ietekmēja ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi, tādējādi Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi pieauga par 2.8% (gada kāpums – 70.2%) un emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem februāra beigās bija 114.7%. Naudas piedāvājumu palielināja arī banku termiņnoguldījumu atlikuma centrālajā bankā sarukums un bankām izsniegto kredītu atlikuma pieaugums. Likviditātes pārpalikumam samazinoties, bankas februārī atsāka izmantot Latvijas Bankas piedāvātos latu resursus gan *repo*, gan lombarda kredītu veidā, tomēr mēneša beigās bankām izsniegto centrālās bankas kredītu atlikums saruka līdz 2.7 milj. latu.

Februāra trešās nedēļas beigās sakarā ar diskusijām par maksājumu bilances pasliktināšanos un baumām par iespējamo lata devalvāciju notika pastiprināta latu pārdošana. Tāpēc eiro kurss starpbanku tirgū tuvinājās Latvijas Bankas noteiktajai augšējai intervencu robežai. Arī vēlāk, latam nostiprinoties, līdz mēneša beigām tas saglabājās virs noteiktā centrālā kursa, tomēr centrālās bankas intervences valūtas tirgū nebija nepieciešamas. Valūtas kursa svārstības un likviditātes deficīts rezerves prasību izpildes perioda beigās noteica RIGIBOR krasu, bet īslaicīgu pieaugumu. Tāpēc RIGIBOR kredītiem ar 3 un 6 mēnešu termiņu un uz nakti izsniegtajiem kredītiem februāra beigās bija attiecīgi 5.52%, 6.54% un 3.62% (attiecīgi par 124, 175 un 24 bāzes punktiem augstāks nekā mēneša sākumā).

Februārī ASV dolāra, Lielbritānijas sterliņu mārciņas un Japānas jenas kurss attiecībā pret latu samazinājās attiecīgi par 1.7%, 1.6% un 0.2%.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)

	2007	
	I	II
MFI¹		
M3	5 534.7	5 582.6
<i>Repo</i> darījumi	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	52.1	49.4
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	4.8	4.8
M2	5 477.8	5 528.4
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	1 303.5	1 393.8
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	156.8	157.0
M1	4 017.5	3 977.6
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)	954.3	935.7
Noguldījumi uz nakti	3 063.2	3 041.9
Tīrie ārējie aktīvi	-2 812.4	-3 032.8
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām	9 994.3	10 340.2
Kredīts valdībai	368.7	374.6
Centrālās valdības noguldījumi	248.3	258.0
Ilgāka termiņa finanšu saistības	1 829.1	1 867.6
Latvijas Banka		
M0	2 101.9	2 185.5
Skaidrā nauda apgrozībā	1 047.6	1 031.0
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	1 054.3	1 154.5
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0	0
Tīrie ārējie aktīvi	2 439.0	2 507.8
Tīrie iekšējie aktīvi	-337.1	-322.3
Kredīti	-231.6	-234.9
MFI	0	2.7
Valdībai (neto)	-231.6	-237.6
Pārējie aktīvi (neto)	-105.6	-87.4
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	4 516.96	4 710.77
Zelts	160.00	170.64
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.16	0.16
Rezerves pozīcija SVF	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	4 356.72	4 539.89

¹ Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas metodoloģiju.

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2007	
	I	II
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	2.6	3.7
Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti latos)	5.8	7.5
Kredīti mājsaimniecībām (izsniegti latos)	10.1	9.4
t.sk. mājokļa iegādei	6.5	6.8
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	6.0	6.2
Kredīti mājsaimniecībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	5.6	5.8
t.sk. mājokļa iegādei	5.4	5.7
No rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti latos)	3.5	3.9
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.0	1.3
Mājsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti latos)	3.8	3.7
Mājsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.5	0.5
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.2	3.8
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.7	1.6
Mājsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.6	3.5
Mājsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.4	1.4
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	5.0	5.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5420	0.5330
Ls pret GBP	1.0640	1.0470
Ls pret 100 JPY	0.4450	0.4440
Ls pret EUR	0.7028	0.7028

MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)

	2007	
	I	II
MFI rezerves	1 179.9	1 249.9
Nacionālā valūta kasēs	93.3	95.3
Noguldījumi Latvijas Bankā	1 086.6	1 154.6
Ārzemju aktīvi	3 736.9	3 878.9
Ārvalstu valūta kasēs	58.3	53.4
Prasības pret MFI	2 246.4	2 425.5
Prasības pret ne-MFI	1 389.3	1 359.9
Pārējie aktīvi	42.9	40.1
Prasības pret centrālo valdību	293.9	299.7
Prasības pret vietējo valdību	74.7	74.9
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	118.3	119.5
Prasības pret finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	5 478.1	5 645.2
Prasības pret mājsaimniecībām	4 454.2	4 634.6
Neklasificētie aktīvi	867.2	860.4
Pamatlīdzekļi	134.7	137.0
Nauda ceļā	20.1	17.3
Pārējie aktīvi	110.7	113.0
Prasības pret rezidentu MFI (t.sk. ieguldījumi)	601.6	593.1
Aktīvi pavisam	16 203.2	16 763.1
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>447.5</i>	<i>1 337.4</i>
Noguldījumi uz nakti latos	1 767.6	1 737.0
Valsts nefinanšu sabiedrību	96.7	99.8
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	757.6	713.0
Mājsaimniecību	913.3	924.2
Termiņnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu latos	877.8	903.5
Valsts nefinanšu sabiedrību	84.0	99.5
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	216.4	233.6
Mājsaimniecību	577.4	570.5
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	1 877.5	1 935.1
Valsts nefinanšu sabiedrību	29.3	26.7
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	563.1	554.2
Mājsaimniecību	1 285.2	1 354.2
Centrālās valdības noguldījumi	16.7	20.4
Vietējās valdības noguldījumi	161.3	176.1
Tranzītfondi	4.4	4.4
Ārzemju pasīvi	8 988.3	9 419.5
Saistības pret MFI	5 645.3	6 029.2
Saistības pret ne-MFI	3 071.5	3 107.8
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	271.5	282.4
Saistības pret Latvijas Banku	0	2.7
Emitētie parāda vērtspapīri	323.1	327.2
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	52.1	49.4
Kapitāls un rezerves	1 244.8	1 266.8
Rezidentu	786.6	809.5
Nerezidentu	458.2	457.4
Uzkrājumi parādiem un saistībām	95.3	95.4
Neklasificētie pasīvi	794.2	825.5
Nauda ceļā	128.5	164.2
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	111.9	121.6
Saistības pret rezidentu MFI	553.7	539.7
Pasīvi pavisam	16 203.2	16 763.1
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>447.5</i>	<i>1 337.4</i>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).